

Kijken naar Foto's door Kees Molders, versie augustus 2017

Deze tabel geeft voorrang aan gevoelsmatige interpretatie; de nadruk ligt minder op (foto)techniek. Hij steunt op ervaringen van de werkgroep Fotofilosofen van de Culemborgse Fotoclub Lek en Licht.

1 De eerste indruk Wat valt ons onmiddellijk op, wat raakt ons meteen?	2 De analyse van het beeld Wat zien we en waar gaat deze foto over?	3 De totstandkoming Welke keuzen van de fotograaf waren belangrijk voor het eindresultaat?	4 De check Klopte onze eerste indruk?	5 De conclusie Werkt de foto, is hij goed? Hebben we een advies?
<p>We zijn erg visueel ingesteld. Daarom hebben we snel een indruk van een foto, meestal meteen gevolgd door een oordeel.</p> <p>We beschrijven onze eerste indrukken. Hoe worden we geraakt door dit beeld, hoe landt het? Wat is onze eerste gevoel?</p> <p>ingerichte omgeving</p> <p>natuurlijke omgeving</p>	<p>We kijken wat er te zien is en zoeken naar de betekenis van deze foto. Je kunt de vier onderstaande invalshoeken gebruiken.</p> <p>1. Genre In welk fotografisch genre plaatsen we deze foto¹⁾</p> <p>MENS</p> <ul style="list-style-type: none"> • portret • lichaam, naakt • activiteit (dans, muziek, theater, sport, werk) <p>OMGEVING</p> <ul style="list-style-type: none"> • architectuur (stad, bouwwerk, interieur, tuin) • topographic • straat • landschap (land, lucht, water) <p>OBJECT</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorwerp, voertuig, stilleven • abstracte vorm (structuur, textuur, kleur) • plant en dier 	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe heeft de fotograaf de driedimensionale wereld geordend en afgebeeld in een plat vlak? Is er sprake van een resultaat-bepalend standpunt, kadering, timing, focus? ³⁾ • Is er sprake van planning of enscenering? Is de fotograaf waarnemer of regisseur? 	<p>We controleren of onze eerste indruk van kolom 1 klopt met wat we vervolgens hebben geconstateerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komen de feiten of gevonden betekenissen overeen met onze eerste emotie? • of moeten we onze eerste indruk bijstellen en is dat misschien een indicatie dat er meer in de foto besloten ligt dan hij in eerste instantie prijs gaf? • of andersom, dat hij bij nadere beschouwing misschien te oppervlakkig is, een te eenvoudige weergave vormt? 	<p>We geven een subjectief, maar beargumenteerd oordeel over de foto, serie of portfolio, rekening houdend met de context van de bespreking⁷⁾.</p> <p>We formuleren een oordeel of de foto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vakkundig is gemaakt • mooi is • is hij goed (of alle drie?) <p>In het geval van een bespreking: Welk advies zou je aan de fotograaf willen geven?</p>
<p>KORTE ROUTE ⁶⁾</p> <p>In plaats van een gedetailleerd beoordelingsproces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wat wil de fotograaf ons voorleggen met deze foto?</i> • <i>Wat heeft hij daartoe gedaan?</i> • <i>Is hij geslaagd (wat vind ik er van)?</i> 	<p>2. Thema Waar gaat deze foto in wezen over? Verschilt de werkelijke betekenis van wat we feitelijk zien? Is er een ondertoon of bijbetekenis?</p> <p>3. Doel Met welk doel is de foto gemaakt? ²⁾</p> <ul style="list-style-type: none"> • redactioneel, reportage, documentair • verzamelen, herinneren • reclame, commercieel • kunst <p>4. Verbanden We zoeken – vrij associërend – naar betekenisvolle verbanden met andere fotografie, kunstvormen of -stromingen.</p>	<p>BASISVEREISTE</p> <p>De foto is vakkundig gemaakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opname- en fototechniek worden op de juiste manier ingezet; • de in de beeldende kunst gangbare compositieregels worden toegepast - al dan niet met bewuste afwijkingen. 	<p>IS DE FOTO DAARNAAST OOK MOOI? ⁴⁾</p> <p>Wat de meeste mensen visueel mooi vinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bekende onderwerpen • rijke kleuren • helderheid • contrast • harmonie • scherpte en duidelijkheid • schoonheid 	<p>IS DE FOTO DAARNAAST OOK 'GOED'? ⁵⁾</p> <p>De foto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vraagt een inspanning van de beschouwer • vertelt een verhaal dat niet te snel is 'uitgelezen' • brengt emoties aan het licht

¹⁾ Gerry Badger zegt in 'The Genius of Photography' "There are basically three photographic subjects - people, things and places." En verder is het leuk om dit soort lijstjes zelf te maken of te wijzigen.

²⁾ Soms is het nuttig om vast te stellen *waarom* een foto is gemaakt. Dat lukt niet altijd en in de hobbyfotografie is er vaak geen vooropgezet doel, maar slechts een verklaring achteraf.

³⁾ Naar Stephen Shore, 'The Nature of Photographs', 2007. Dit is misschien wel de kern van de bespreking: wat heeft de fotograaf gedaan?

⁴⁾ naar Michael Freeman, 'The Photographer's Mind', 2011; en let op: is het *onderwerp* mooi of is de *foto* mooi?

⁵⁾ naar fotofilosoof Gerrit Hendriksen.

⁶⁾ naar Michael Freeman's boek 'The Photographer's Vision', 2011

⁷⁾ is dit bijvoorbeeld een wedstrijd met een thema; voldoet de fotograaf aan de opdracht?